

- Hóast 20% av føroyingum líða undir rúsevnamisnýtslu, eru tað rættiliga fá, sum fáa hjálp og Olga Magnussen, leiðari á Bláa Krossi, heldur, at hetta er ein samfelagsligur trupulleiki, sum politikarar ikki rættiliga vilja viðurkenna

10.000 føroyingar offur fyri rúsdrekkamisnýtslu

RÚSDREKKA OG SAMFELAG Hvørt ár leita yvir 200 føroyingar sær hjálp fyri rúsdrekkamisnýtslu, men tað er bara toppurin av ísfjallinum, sigur Blái Krossur, sum nú vil hava politikararnar út úr skápinum

Áki Bertholdsen

- Einir 10.000 føroyingar eru offur fyri ovurnýtslu av rúsdrekka

So stórur er trupulleikin av rúsdrekkamisnýtslu í Føroyum, staðfestir Blái Krossur.

Olga Magnussen, leiðari í Blákross, sigur, at talan er um einar 2.000 føroyingar, sum eru beinleiðis rúsdrekkamisnýtari

Men rúsdrekkamisnýtsla er ikki ein trupulleiki, sum bara rakar tann, sum drekkur.

- Tað er ein trupulleiki, sum rakar alla familjuna og veruleikin er, at í miðal dregur hvør misnýtari fyra fólk við sær í trupulleikar.

Her er talan um hjúna-felaga, børn og foreldur.

Sostatt eru tað einir 10.000 føroyingar, sum eru offur fyri misnýtslu av rúsdrekka, staðfestir leiðarin í Bláa Krossi.

Hon sigur, at hetta byggir á kanningar, sum eru gjørdar í hinum norðurlondum.

- Men tað er avgjørt onki,

sum bendir á, at støðan er nakað sum helst øðrvísi her hjá okkum, leggur hon afturat.

Olga Magnussen leggur, at hetta merkir, at hvør einasti av okkum kennir onkran, sum líður undir rúsdrekkamisnýtslu, tí 10.000 føroyingar er ein heilur fimmtíngur av fólkinum.

250 í viðgerð

Olga Magnussen sigur, at hesi seinastu árin í miðal leitað 126 fólk leita sær viðgerð hjá Bláa Krossi.

Áleið líka nógvar leitað sær hjálp á Heilbrigði á Velbastað og sostatt eru tað einir 250 fólk, sum hvørt ár leita sær hjálp fyri rúsdrekkamisnýtslu á teimum báðum føroysku viðgerðarstovnunum.

Harafturat eru so tey, sum megna at leggja av úttan við aðrari hjálp enn antabus og aðrari viðgerð frá starvsfólki í heilsuverkinum.

Men samanumtikið vísa tøluni, at av øllum teimum, sum hava brúk fyri tí, eru tað rættiliga fá sum leita sær

hjálp av teimum.

Hinvegin heldur hon, Blákrossleiðarin, at tað er neyðugt at styrkja viðgerðina fyri rúsevnamisnýtslu.

- Tað er eisini ein sannroynd at fremsta deyðsorsøkin hjá ungum er rúsdrekka og samstundis er staðfest, at rúsdrekka kann elva til einar 60 avleiddar sjúkur.

- Tá hava vit ikki talt tær vanlukkur upp í, sum rúsdrekka elvir til, leggur hon afturat. Hon sigur, at ongi hagtøl eru fyri, hvussu nógvar teimum, sum eru í viðgerð, sleppa burtur úr misnýtsluni.

- Men vit vita, at nógvar verða hjálptar, leggur hon afturat.

Hinvegin vísa tøl aðrastaðni, ein triðingur sleppur burtur úr misnýtsluni, ein triðingur fær tað betri og ein triðingur hjálpist ikki.

Olga Magnussen sigur, at Blákross roynir at útvega figging til eina kanning á hesum øki at vita, hvussu støðan er í Føroyum.

Ein blandingur

Leiðarin á Blákrossi sigur, at seinastu árin hevur gongdin verið tann, at fleiri og fleiri eru blandingsmisbrúkarar.

Tað merkir, at tey misbrúka bæði rúsdrekka, rúsevni og heilivág.

Fyrr var í mesta mun talan um rúsdrekkamisnýtslu burtur av.

Tá ið eg byrjaði á Blákrossheiminum fyri nøkrum árum síðani, vóru einir 68% av teimum, sum vóru í viðgerð, drykkjufólk burturav og 32% høvdu trupulleikar av øðrum evnum eisini.

Nú er støðan tann, at 42% av teimum, sum leita sær viðgerð, eru blandingsmisbrúkarar.

Í Føroyum kenna vit ikki til, at fólk eru rúsevnamisbrúkarar burtur av, tí atgongdin til rúsevni er so svikalig.

- Tey allarflestu eru rúsdrekkamisbrúkarar, men brúka so onnur evni og heilivág afturat.

Hon sigur, at eitt, sum leypur í eyguni er, at seinastu árin eru tað nógvar fleiri

kvinnur, sum verða misbrúkarar.

Men tað, sum serliga fær tey á Bláa Krossi at stúra, er, at misnýtararnir verða yngri og yngri.

- Talið á ungum fólki ímillum 18 og 30 ár, sum noyðast í viðgerð fyri misnýtslu, veksur skjótt, heilt úr 2% í 2006, upp í 19% í 2009. Í 2010 er tal so fallið aftur niður í 16%.

Halda í oyruni

Í farnu viku skipaði Blákrossur fyri politiskum fundi í Miðlahúsinum um rúsevni. Endamálið við tí var at vita, hvat politikarar eiga at gera við hetta vandamál.

Men eitt endamál er eisini at gera vart við, hvussu stórur, hesin trupulleikin er og at misbrúkið krevur so nógvar onnur offur afturat teimum fáu, sum leita sær viðgerð.

- Tað gleðiliga var, at politikarar úr øllum flokkum eru sinnaðir at taka málið upp, tá ið ein nýggj samgonga skal skipast eftir valið.

Men Olga Magnussen leggur dent á, at eftir valið er ætlanin at halda í oyruni á

politikarunum og at minna teir á tað, teir hava sagt.

Hon heldur, at politikararnir hava ikki rættiliga viðurkent, hvussu stórur trupulleiki hetta er fyri alt samfelagið, og ikki minst, fyri tær familjur, sum eru raktar.

Hon heldur somuleiðis, at rúsdrekkapolitikur verður ikki rættiliga viðurkendur sum heilsupolitikur.

- Høvdu vit fingið ein virknan rúsdrekkapolitik við í samgonguskjalið, var nógvar vunnin, leggur hon afturat, tí tað hevði verið at viðurkent trupulleikan.

Hetta skal vera ein rúsdrekkapolitikur, sum ikki bara fevnir um viðgerð, men eisini um fyrbyrging, tí fyrbyrging er biligari enn viðgerð.

Hinvegin vil hon ikki leggja seg út í ítøkiligan rúsdrekkapolitik, men tað snýr seg um at tálma nýtsluna út frá einum heilsupolitiskum sjónarmiði.

- Hetta snýr seg ikki um at forboð, men um at bjarga nógvum mannalagnum, sigur Olga Magnussen.